

Обґрунтування

до питання про прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (затвердження змін до Правил постачання природного газу та Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам)

Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу визначає Закон України «Про ринок природного газу» (далі – Закон України).

Відповідно до положень частини третьої статті 4 Закону України, до компетенції Регулятора на ринку природного газу належать, зокрема затвердження правил постачання природного газу.

При цьому, положеннями частини першої статті 12 Закону України визначено, що постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється на підставі типового договору, що затверджується Регулятором та оприлюднюється в установленому порядку.

Так, на виконання вимог Закону України, постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 було затверджено Правила постачання природного газу (далі – Правила постачання) та постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2500 було затверджено Типовий договір постачання природного газу побутовим споживачам (далі – Типовий договір).

Слід зазначити, що саме положення вищезазначених нормативно-правових актів, зокрема Правил постачання та Типового договору, регулюють взаємовідносини, що виникають між постачальниками та побутовими споживачами природного газу, у тому числі у частині визначення ціни природного газу, порядку обліку та оплати вартості природного газу.

При цьому, з початком осінньо-зимового періоду на ринку природного газу України спостерігається значне коливання ціни на природний газ, що має негативний вплив на фінансовий стан побутових споживачів.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор розробляє та затверджує нормативно-правові акти та ініціює внесення змін до них.

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону про НКРЕКП, з метою удосконалення положень нормативно-правових актів, що регулюють діяльність на ринку природного газу, а також зменшення впливу цінових коливань на фінансовий стан побутових споживачів, Департаментом із регулювання відносин у нафтогазовій сфері було розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (далі – Проєкт постанови), яким пропонується внести зміни до Правил постачання та Типового договору.

МОЖЕ БУТИ УТОЧНЕНО

Так, прийняття вищезазначеного Проєкту постанови надасть можливість побутовим споживачам споживати природний газ протягом року за фіксованою ціною, яка буде діяти у період з 01 травня поточного року по 30 квітня наступного року.

При цьому, усі постачальники природного газу, які матимуть намір здійснювати постачання природного газу побутовим споживачам, будуть зобов'язані у термін до 25 квітня довести до відома побутовим споживачам ціну на природний газ, яка буде діяти протягом року, та опублікувати її на своїх вебсайтах.

Водночас постачальники природного газу матимуть можливість пропонувати інші пропозиції для споживання побутовим споживачам, що підвищить можливості для розвитку конкуренції на роздрібному ринку природного газу.

Вищезазначені зміни сприятимуть захисту прав побутових споживачів в частині стабілізації цін на природний газ в умовах відкриття ринку природного газу та розвитку конкуренції на ньому.

Варто зазначити, що на виконання положень статті 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 25.03.2021 відбулися відкриті обговорення вищезазначеного Проєкту постанови, під час яких були розглянуті надані суб'єктами ринку природного газу пропозиції та зауваження до Проєкту постанови.

Враховуючи вищезазначене, Департамент із регулювання відносин у нафтогазовій сфері пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП».

**Директор Департаменту
із регулювання відносин
у нафтогазовій сфері**

Т. Рябуха

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до деяких
постанов НКРЕКП

Відповідно до статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Правил постачання природного газу, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2496, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1382/27827, що додаються.

2. Затвердити Зміни до Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

від 30 вересня 2015 року № 2500, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1386/27831, що додаються.

3. Постачальники природного газу, що здійснюють або мають намір здійснювати постачання природного газу побутовим споживачам з 01 травня 2021 року, зобов'язані до 25 квітня 2021 року оприлюднити на власних вебсайтах ціну на природний газ, який постачатиметься в рамках базової річної пропозиції, та іншу інформацію про базову річну пропозицію.

4. Ця постанова набирає чинності з 01 травня 2021 року, але не раніше дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім пункту 3 цієї постанови, який набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг

№ _____

Зміни до Правил постачання природного газу

1. У розділі III:

1) після пункту 3 доповнити новими пунктами 4 – 8 такого змісту:

«4. Постачальник, який постачає або планує постачати природний газ побутовим споживачам, зобов'язаний розмістити на власному вебсайті та пропонувати всім побутовим споживачам базову річну пропозицію строком дії з 01 травня по 30 квітня наступного року, умови якої повинні відповідати обов'язковим умовам, визначеним цими Правилами та типовим договором постачання природного газу побутовим споживачам (далі – обов'язкові умови базової річної пропозиції).

Строк дії базової річної пропозиції не залежить від початку постачання природного газу побутовому споживачу та триває до 30 квітня.

Постачальник не має права протягом періоду дії базової річної пропозиції (з 01 травня по 30 квітня наступного року) збільшувати ціну природного газу, який постачається в рамках базової річної пропозиції.

З 01 травня 2021 року постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється на умовах базової річної пропозиції, крім споживачів, постачання яким здійснюється за фіксованою ціною на річний період (12 місяців), який продовжується після 01 травня 2021 року (постачання природного газу таким споживачам здійснюється на умовах базової річної пропозиції з дати закінчення зазначеного періоду). Зміна побутовим споживачем умов постачання на іншу комерційну пропозицію постачальника здійснюється у порядку визначеному цими Правилами.

У разі зміни споживачем базової річної пропозиції постачальника на іншу комерційну пропозицію цього постачальника або зміни постачальника протягом строку дії однієї базової річної пропозиції (з 01 травня по 30 квітня), такий постачальник (у випадку зміни постачальника – попередній постачальник) має право відмовити повторно постачати споживачу природний

газ в рамках базової річної пропозиції у поточному році (з 01 травня по 30 квітня).

Якщо постачальник природного газу не здійснював постачання природного газу побутовим споживачам станом на 01 травня, для здійснення постачання побутовим споживачам постачальник зобов'язаний на своєму вебсайті опублікувати інформацію про базову річну пропозицію до 25 числа місяця, що передує місяцю початку постачання побутовим споживачам.

5. Крім базової річної пропозиції, постачальник має право пропонувати інші комерційні пропозиції, умови яких можуть відрізнятися від ціни та обов'язкових умов базової річної пропозиції.

6. Постачальник зобов'язаний розміщувати на власному вебсайті діючі умови базової річної пропозиції та всіх інших комерційних пропозицій, у тому числі, які відрізняються від обов'язкових умов базової річної пропозиції. Така інформація повинна бути доступною на вебсайті постачальника на постійній основі.

7. Постачальник зобов'язаний зберігати на своєму вебсайті протягом трьох років з моменту зупинення дії базової річної пропозиції та/або інших комерційних пропозицій інформацію про умови таких пропозицій.

8. Постачальник має право змінити умови будь-якої комерційної пропозиції (крім обов'язкових умов базової річної пропозиції). При цьому він зобов'язаний повідомити споживача про це не пізніше ніж за один місяць до введення в дію зазначених змін, вказавши дату, з якої мають почати застосовуватися зміни, та суть змін. Не вважається зміною умов комерційної пропозиції зміна ціни на природний газ, яка оприлюднюється у строки, визначені цими Правилами.

Постачальник має право припинити дію будь-якої комерційної пропозиції (крім базової річної пропозиції). При цьому він зобов'язаний повідомити споживача про це не пізніше ніж за один місяць, вказавши дату, з якої має припинити дію комерційна пропозиція, та комерційну пропозицію, умови якої почнуть застосовуватися до споживача, якщо він не змінить постачальника до припинення дії комерційної пропозиції або не обере іншу пропозицію.

Постачальник повинен зазначати зміни до умов комерційної пропозиції принаймні в особистому кабінеті (за наявності) та в платіжному документі споживача, з урахуванням строків визначених цим пунктом, шрифтом такого самого розміру та формату, яким зазначається сума для оплати за спожитий природний газ.».

У зв'язку з цим пункти 4 – 34 вважати відповідно пунктами 9 – 39;

2) після пункту 9 доповнити новим пунктом такого змісту:

«10. Якщо побутовий споживач бажає змінити умови постачання за договором постачання природного газу шляхом обрання іншої комерційної пропозиції постачальника, він повинен подати нову заяву-приєднання згідно вимог пункту 9 цього розділу, або зафіксувати свою згоду на зміну таких умов через особистий кабінет споживача, вебсайт постачальника, кол-центр, мобільний додаток або в запропонований постачальником спосіб, який передбачає ідентифікацію споживача відповідно до законодавства про електронний документообіг та використання електронних документів.

При цьому здійснення постачальником заходів, передбачених розділом V цих Правил, та повторне подання документів, передбачених пунктом 11 цього розділу, не вимагається (крім випадків, коли ці документи зазнали змін з часу надання першої заяви-приєднання).

На вимогу споживача постачальник зобов'язаний надати дані, які підтверджують згоду споживача на обрання іншої комерційної пропозиції, протягом п'ятнадцяти днів з дня отримання запиту.

Постачальник зобов'язаний письмово повідомити споживача про дату, з якої здійснено перехід на іншу комерційну пропозицію, протягом трьох робочих днів з дати такого переходу.

У випадку відмови в наданні іншої комерційної пропозиції споживачу, постачальник зобов'язаний письмово повідомити про це споживача протягом десяти робочих днів з дня фіксації його згоди про перехід на іншу комерційну пропозицію.»

У зв'язку з цим пункти 10 – 39 вважати відповідно пунктами 11 – 40;

3) пункт 21 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Постачальник зобов'язаний розміщувати на власному вебсайті актуальний розмір ціни в гривнях за метр кубічний по кожній комерційній пропозиції.»;

4) пункт 23 доповнити новим абзацом такого змісту:

«При здійсненні постачання природного газу в рамках базової річної пропозиції об'єм (обсяг) постачання та споживання природного газу визначається за даними Оператора ГРМ, визначеними згідно умов договору розподілу природного газу у розрахунковому періоді.»;

5) абзаци другий та третій пункту 24 викласти в такій редакції:

«При здійсненні постачання природного газу в рамках базової річної пропозиції оплата рахунка (платіжного документа) постачальника має бути здійснена не пізніше 25 числа місяця, наступного за розрахунковим.

При здійсненні постачання природного газу в рамках комерційної пропозиції постачальника строк оплати рахунка постачальника визначається комерційною пропозицією постачальника.»;

б) в абзаці першому пункту 27 цифри «19» замінити цифрами «25»;

7) абзаци третій – п'ятий пункту 34 викласти в такій редакції:

«розміщувати на власному вебсайті інформацію, що вимагається цими Правилами;

публікувати на власному вебсайті та в особистому кабінеті споживача детальну інформацію про зміну цін на природний газ за п'ять днів до введення їх у дію. Зміна ціни на природний газ може здійснюватися виключно з 01 числа місяця;

публікувати на власному вебсайті та в особистому кабінеті споживача ціну на природний газ у рамках надання послуг на умовах базової річної пропозиції до 25 квітня поточного року;».

2. У пункті 6 розділу V цифру «5» замінити цифрами «11».

Директор Департаменту
із регулювання відносин
у нафтогазовій сфері

Т. Рябуха

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг

№ _____

**Зміни до Типового договору постачання природного газу побутовим
споживачам**

1. Розділ II доповнити новим пунктом такого змісту:

«2.4. З 01 травня 2021 року постачання природного газу за цим Договором здійснюється на умовах базової річної пропозиції відповідно до положень Правил постачання, крім Споживача, постачання якому здійснюється за фіксованою ціною на річний період (12 місяців), який продовжується після 01 травня 2021 року (постачання природного газу Споживачу здійснюється на умовах базової річної пропозиції з дати закінчення зазначеного періоду. Споживач може змінити базову річну пропозицію на іншу комерційну пропозицію Постачальника у порядку визначеному Правилами постачання).».

2. У розділі IV:

1) пункт 4.1 викласти в такій редакції:

«4.1. Споживач розраховується з Постачальником за природний газ за ціною, яка передбачена базовою річною пропозицією або іншою комерційною пропозицією Постачальника, яку обрав Споживач у порядку визначеному законодавством (у тому числі за фіксованою ціною на річний період (12 місяців), який продовжується після 01 травня 2021 року, - до закінчення зазначеного періоду).»;

2) абзац перший пункту 4.2 викласти в такій редакції:

«4.2. Ціна на газ, що діє в розрахунковому періоді, має зазначатися Постачальником у рахунках Постачальника, а також оприлюднюється у спосіб, визначений Типовим договором та Правилами постачання.»;

3) пункт 4.4 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Якщо постачання Споживачу здійснюється на умовах базової річної пропозиції, об'єм (обсяг) постачання та споживання природного газу визначається на підставі даних Оператора ГРМ, визначених за договором розподілу природного газу у розрахунковому періоді.»;

4) абзаци перший та другий пункту 4.6 викласти в такій редакції:

«4.6. При здійсненні постачання природного газу в рамках базової річної пропозиції оплата рахунка (платіжного документа) постачальника має бути здійснена не пізніше 25 числа місяця, наступного за розрахунковим.

При здійсненні постачання природного газу в рамках комерційної пропозиції постачальника строк оплати рахунка постачальника визначається комерційною пропозицією постачальника.»;

3. Пункт 11.2 розділу XI доповнити новими абзацами такого змісту:

«Постачальник має право змінити умови комерційної пропозиції, на які надав свою згоду Споживач (окрім обов'язкових умов базової річної пропозиції Постачальника). При цьому Постачальник зобов'язаний повідомити Споживача про це не пізніше ніж за один місяць до введення в дію зазначених змін, вказавши дату, з якої мають почати застосовуватися зміни, та суть змін. Не вважається зміною умов комерційної пропозиції зміна ціни на природний газ у строки, визначені Правилами постачання.

Постачальник має право припинити дію комерційної пропозиції, на умови якої надав згоду Споживач (крім базової річної пропозиції Постачальника). При цьому він зобов'язаний повідомити Споживача про це не пізніше ніж за один місяць, вказавши дату, з якої має припинити дію комерційна пропозиція, та умови комерційної пропозиції, які почнуть застосовуватися до Споживача, якщо він не змінить постачальника до припинення комерційної пропозиції.».

4. У Додатку до Типового договору таблицю «**За Договором розрахунок Споживача за природний газ здійснюється***» та примітки до неї викласти в такій редакції:

«Споживач погоджується на одну із комерційних пропозицій Постачальника (обрати одне):

Базова річна пропозиція Постачальника	☐
Інша пропозиція Постачальника: <i>Комерційна пропозиція 1*</i>	☐
<i>Комерційна пропозиція 2</i>	☐
...	☐

* Замість «Комерційна пропозиція 1» тощо Постачальник має право вказати власну назву комерційної пропозиції .

Увага! У разі зміни базової річної пропозиції на іншу комерційну пропозицію Постачальника або у разі зміни постачальника Споживачем Постачальник має право відмовити споживачу обрати базову річну пропозицію цього Постачальника в поточному році (з 01 травня по 30 квітня).

Умови базової пропозиції Постачальника складаються з обов'язкових умов, прямо передбачених Типовим договором постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженим НКРЕКП, та ціни, яка самостійно визначається Постачальником з урахуванням обмежень, встановлених законодавством.

Умови базової пропозиції Постачальника доступні за такою адресою (URL): _____.

Умови інших пропозицій Постачальника розміщуються на вебсайті Постачальника за такою адресою (URL): _____.».

Директор Департаменту
із регулювання відносин
у нафтогазовій сфері

Т. Рябуха